

Ändringsyrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-10-22

Ärende nr 3.2

Yrkande angående Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalls med ändringen att Göteborg Energi AB får i uppdrag att fördjupat utreda hur dagens avkastningskrav påverkar bolagets möjligheter till investeringar för att optimera användning av energi och effekt.

Yrkandet

Energieffektivisering är en mycket viktig del i arbetet för minskade fossila utsläpp. Att säkra leveranssäkerheten i elnätet blir också allt viktigare i takt med en ökad elektrifiering av flera sektorer i samhället. Det är därmed viktigt att uppmärksamma de fall då avkastningskrav kan stå i motsättning till säkrandet av en hållbar och robust energiförsörjning.

I sitt remissvar breddar Göteborg Energi förståelsen för vilka affärer där avkastningskravet har betydelse. Bolaget skriver att i samband med flexibilitetslösningar och lagring har bolagets avkastningskrav ”stor inverkan på Göteborg Energis möjligheter att investera”. Vi rödgrönrosa ser därmed ett behov av att frågan utreds mer fördjupat i denna del.

Yrkande
2021-10-08

Ärende 3.4

Yrkande angående – Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Avslå motionen.

Yrkandet

Sverigedemokraterna har under lång tid arbetat för att fjärrvärmens på sikt ska bli fri från klimatgaser, bland annat genom förslag på nya ägardirektiv för Göteborgs Energi. Samtidigt är det viktigt att ständigt förbättra verkningsgraden på fjärrvärmens. Det kan ske med exempelvis effektiv reglerteknik, värmepumpar eller värmelagring.

Det pågår även ett arbete med att ställa om elnätet för att anpassa det till en ökad egenproduktionen av el. Detta innebär stora utmaningar för Göteborgs Energi, men SD förutsätter att detta hanteras inom den ordinarie verksamheten.

Om det i framtiden behövs stora investeringar för att bygga nya anläggningar som inte släpper ut klimatgaser så kan detta hanteras genom ägartillskott, reglering av taxor eller minskade avkastningskrav.

Det skulle vara en fördel om Göteborg Energi tog fram planer och beslutsunderlag, inklusive investeringskostnader för att ställa om till klimatgasfri fjärrvärme och elproduktion senast 2040.

Vill man på allvar få bort klimatgaserna är förmodligen en utbyggnad av kärnkraften nödvändig, om man ska tillgodose den ökande efterfrågan på el, som blir en följd av omställningen till elbilar.

Yttrande

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet,
Kristdemokraterna och Demokraterna

2021-10-07

Ärende nr 3.2

Yttrande avseende Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Motionärerna föreslår att Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet för elnätet.

För att samhället ska klara av klimatomställning och elektrifieringen är det helt väsentligt att arbetet med energieffektiviseringen stärks och att elnätskapaciteten byggs ut. Av Göteborg Energis tjänsteutlåtande framgår dock att såväl energieffektivisering som elnätsutbyggnaden har en svag eller obefintlig koppling till avkastningskraven. Vad gäller elnätsutbyggnaden behöver de investeringar som måste till göras av ägarna av regionnätet, vilka är Svenska Kraftnät och Vattenfall. Vi kommer därför att yrka avslag på motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-10

Diarienummer 0567/21

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Motionen

Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) föreslår kommunfullmäktige att Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet i elnätet.

I en framtid där transporter och industri elektrifieras kommer Göteborg Energi AB att möta stora utmaningar i att bygga upp kapacitet inom staden och tillgodose elbehovet. Motionärerna menar att risken finns att kortsiktiga avkastningskrav för Göteborg Energi AB motverkar de nödvändiga investeringar som behövs i ny vind- och solkraft och i elnätet. Motionärerna anser därför att det är centralt att få belyst hur bolaget skulle påverkas av ändrade avkastningskrav, samt att samhällsnytta och klimatperspektiv också behöver vägas in.

Göteborg Energi AB beskriver i en rapport att dagens urbanisering och digitalisering har gjort att elnäten snart inte har tillräckligt med kapacitet för vissa delar av landet. Elnätet är helt enkelt för trångt på sina ställen. Det är främst storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och södra Skåne som ligger i riskzonen att drabbas av kapacitetsbrist.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Göteborg Energi AB och Göteborgs Stadshus AB. Remissinstansens svar redovisas i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Göteborg Energi AB	Avstyrker Protokollsanteckning	Det är en utmaning i att säkra leveranssäkerheten av el till Göteborg. Det arbetet påverkas dock inte av avkastningskrav. Elnät är en reglerad verksamhet där elnätsbolaget är skyldigt att ansluta de kunder som begär det, och att ta betalt för det enligt fastställda regelverk.

Göteborgs Stadshus AB	Tar inte ställning	I kommunfullmäktiges budget krävställd utdelning från Stadshuskoncernen. Det är Göteborg Energi AB, Lokalkoncernen (Higab m.fl.) och Göteborgs Hamn som i huvudsak genererar de överskott som utöver finansiering av koncernbidrag bidrar till kommunkoncernens totala budget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Göteborg Energi AB framhåller att det så kallade kommunkoncernperspektivet inte påverkar lönsamhetsberäkningar av effektiviseringar inom fjärrvärmesystemet. Lönsamheten för den typen av åtgärder är samma, oavsett om man ser dem utifrån Göteborg Energi AB:s perspektiv eller hela kommunkoncernen. Avkastningskravet är en viktig ekonomisk styrparameter, som påverkar bolaget på flera sätt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Klimatutmaningen är en viktig framtidsfråga där frågor rörande det framtida energibehovet och den pågående energiomställningen är avgörande komponenter. Klimatförändringen kräver prioriteringar och innehåller både möjligheter och utmaningar både globalt och lokalt.

Bedömning ur social dimension

Avkastningskravet påverkar ägarens inkomster från bolagets verksamhet, vilket i sig påverkar kommunkoncernens totala budget. Avkastningen från Göteborg Energi AB:s verksamhet finansierar koncernbidrag till bland annat Göteborgs Stadsteater AB, Got Event AB och Business Region Göteborg.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Göteborg Energi AB:s handlingar 2021-09-23 § 15
3. Göteborgs Stadshus AB:s handlingar 2021-06-14 § 26

Handling 2021 nr 46

Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Det enklaste sättet att minska fossila och biogena utsläpp är att effektivisera så att mindre mängd energi behövs för till exempel uppvärmning. För att nå mål om fossilfri fjärrvärme har Göteborg Energi i uppdrag att i första hand energi- och effekteffektivisera. Nya investeringar kostar oftast mer än att förbättra inom befintligt system och det är därför rimligt att Göteborg Energi inte ska ha alltför högt ställda avkastningskrav på åtgärder som energi- och effekteffektiviserar.

Fjärrvärmenätet har idag betydande förluster beroende på dess omfattning och ålder. Det föreligger ett omfattande behov av reinvestering i den del av fjärrvärmenätet som anlades under miljonprogrammet. Dagens förluster uppgår enligt uppgift till ca 500 GWh/år vilket utgör ca 12 procent av energibehovet i fjärrvärmenätet. Ett byte till nya och bättre isolerade fjärrvärmerör skulle minska energibehovet.

I arbetet med färdplan för fossilfri fjärrvärme beskriver Göteborg Energi AB i sin slutrapport att deras möjlighet att energieffektivisera begränsas av att investeringar baseras på kommunkoncernperspektivet. De hade haft större möjlighet att effektivisera om investeringar istället grundats på Förvaltnings AB Framtidens avkastningskrav och om utgångspunkten hade varit bolagsperspektivet. Det innebär att Göteborg Energi AB:s incitament att effektivisera fjärrvärmesystemet begränsas. Kortsiktiga lönsamhetskrav motverkar de långsiktiga målen om lägre miljö- och klimatpåverkan. I förlängningen skulle en effektivisering också kunna påverka kostnaderna för AB Framtiden och Göteborgs invånare positivt om fjärrvärmen effektiviseras.

I en framtid där transporter och industri elektrifieras kommer Göteborg Energi att möta stora utmaningar i att bygga upp kapacitet inom staden och tillgodose elbehovet. Risken finns att kortsiktiga avkastningskrav för Göteborg Energi motverkar de nödvändiga investeringar som behövs i ny vind- och solkraft och i elnätet. Därför är det centralt att få belyst hur bolaget skulle påverkas av ändrade avkastningskrav. Samhällsnytta och klimatperspektiv behöver också vägas in.

Göteborg Energi beskriver att ”dagens urbanisering och digitalisering har gjort att elnäten snart inte har tillräckligt med kapacitet för vissa delar av landet. Elnätet är helt enkelt för trångt på sina ställen. Det är främst storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och södra Skåne som ligger i riskzonen att drabbas av kapacitetsbrist.

– Stockholm och Malmö har redan akut elnätsbrist, säger Erik Axelsson, affärsutvecklare på Göteborg Energi. När bageriet Pågen ville bygga ut sin produktion i Malmö blev det problematiskt då man inte kunde garantera dem tillräckligt med el. I Stockholm ser vi att utökning av tunnelbanor och elbussar har problem. I Göteborg ökar elbehovet. Här är kapacitetsbristen inte långt borta”.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet i elnätet.

Gertrud Ingelman (V)

Johan Zandin (V)

Källor:

<https://www.goteborgenergi.se/i-var-stad/artikelbank/kan-vi-fa-elbrist-i-sverige>

[https://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3FF113E42DE78549C125865E00378005/\\$File/Handling_2020_nr_285.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3FF113E42DE78549C125865E00378005/$File/Handling_2020_nr_285.pdf?OpenElement)

STYRELSEPROTOKOLL

Bolag: Göteborg Energi AB
Protokollsnr. 2021/07
Dag: 2021-09-23 **Tid:** 13.00-16.55
Plats: Digitalt (via Teams)

Närvarande:**Ledamöter**

Jan Hallberg, ordförande
Gunnar Westerling
Ellinor Karlsson
Peter Danielsson
Mats Rahmberg, 1:e vice ordförande
Michael Koucky, 2:e vice ordförande
Mattias Henriksson
Johan Gente
Yvonne Staberg

Suppleanter

Cecilia Elb
Eva-Lena Fransson
Salaheldin Mohammed
Anders Åkvist
Adli Abouzeedan
Anna-Sofia Wannerskog
Personalrepresentanter
Helena Grunditz, SACO
Ulf Berndtsson, Vision
Björn Sighed, Vision

Övriga närvarande

Ann-Jeanette Pihlström
Daniel Stridsman, *p 6*
Per-Anders Gustafsson, *pp 10, 16*
Christofer Åslund, *pp 10, 16*
Lars Edström, *p 11*
Eric Zinn, *p 12*
Lars Holmquist, *p 12*

Frånvarande:**Frånvarande****VD**

Alf Engqvist

Ekonomidirektör

Anna-Karin Jernberg

Protokollförare

Anna Maria Dermark Dunér

Diarienummer: 10-2021-0363 15 Ärende: **Yttrande över motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet**

Handlingarna har varit på förhand utsända och anses föredragna.

Styrelsen diskuterar ärendet.

Styrelsen antecknar informationen.

Ellinor Karlsson inkommer med följande protokollsanteckning:
I Göteborg Energis svar till motionärerna om att energieffektivisera och bygga ut elkapaciteten står det att avkastningskravet har betydelse när det gäller att styra och lagra elproduktion. Detta är viktigt att få en djupare analys av.

Jag anser att Göteborg Energi bör utreda om sänkt avkastningskrav, på arbeten/projekt som är energieffektiviserande och leveranssäkrande, skulle förbättra stadens och Göteborg Energis ekologiska hållbarhetsmål.

Rätt utdraget i tjänsten intygar

Ann-Jeanette Pihlström

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-23

Diarienummer: 10-2021-0363

Handläggare: Lars Holmquist

Telefon: 0707-626459

E-post: lars.holmquist@goteborgenergi.se

Yttrande angående motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Sammanfattning

Göteborg Energi föreslås få i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav skulle påverka förutsättningarna för energieffektivisering och för utbyggnad av kapaciteten i elnätet. Avkastningskravet för bolaget är en ägarfråga, men Göteborg Energi vill lämna följande kommentarer till motionen.

Energieffektivisering

Motionen tar upp minskning av nätförlusterna i fjärrvärmenätet. Göteborg Energi har nyligen beskrivit frågan utförligt i den rapport som svarar på frågorna som följde med återremitteringen av ärendet "Redovisning av uppdrag hur stadens uppvärmning kan ställas om till förnyelsebart" 2020-03-19 § 7. I rapporten beskrivs hur Göteborg Energi kontinuerligt arbetar med att reinvestera i fjärrvärmerör som är på väg att nå gränsen för sin tekniska livslängd. Samtidigt expanderar nätet, vilket sammantaget leder till en mycket begränsad minskning av de totala nätförlusterna. Sett som enbart en energieffektiviseringsåtgärd är utbyte av fjärrvärmerör mycket dyrt, och skulle som sådan knappast påverkas av ändrade avkastningskrav. I rapporten beskrivs hur bolaget arbetar med att bland annat sänka temperaturnivåerna i fjärrvärmesystemet, som är ett betydligt mer kostnadseffektivt sätt att angripa problemet.

I motionen nämns det så kallade kommunkoncernperspektivet, som användes i en tidigare rapport i ovan nämnda ärende. Detta perspektiv påverkar inte lönsamhetsberäkningar av effektiviseringar inom fjärrvärmesystemet. Lönsamheten för den typen av åtgärder är samma, oavsett om man ser dem utifrån Göteborg Energis perspektiv eller hela kommunkoncernen. I den nya rapporten tillämpas inte kommunkoncernperspektivet överhuvudtaget.

Elnätsutbyggnad

Precis som motionen beskriver ligger det en utmaning i att säkra leveranssäkerheten av el till Göteborg. Det arbetet påverkas dock inte av avkastningskrav. Elnät är en reglerad verksamhet där elnätsbolaget är skyldigt att

ansluta de kunder som begär det, och att ta betalt för det enligt fastställda regelverk. Den största utmaningen för Göteborg är vidare att säkra tillförsel av el från stamnätet, via regionnätet, in till Göteborg Energis nät. Göteborg Energi arbetar aktivt för att verka för att överföringskapaciteten in till Göteborg inte ska begränsa den utveckling som är på gång, men de investeringar som måste till kommer att göras av Svenska Kraftnät och Vattenfall, som ägare av regionnätet.

Elproduktion

I motionen beskrivs investeringar i ny vind- och sol-kraft som nödvändiga för elnätet. Detta är inte korrekt, eftersom båda dessa kraftslag är väderberoende. Sådan produktion har ett stort miljövärde i och med att de tränger ut fossil elproduktion, som fortfarande dominerar i flera av våra grannländer, men det lokala elnätet måste kunna klara perioder när dessa kraftslag inte levererar. Då behövs någon form av planerbar produktion, som kraftvärme. Även flexibilitetslösningar och lagring bidrar till leveranssäkerheten. I dessa fall har avkastningskrav stor inverkan på Göteborg Energis möjligheter att investera.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Avkastningskravet är en viktig ekonomisk styrparameter, som påverkar bolaget på flera sätt.

Bedömning ur ekologisk dimension

I den mån avkastningskravet påverkar bolagets förutsättningar för de aktiviteter som motionen tar upp, så kan dessa ge positiva miljöeffekter.

Bedömning ur social dimension

Avkastningskravet påverkar ägarens inkomster från bolagets verksamhet, vilket i sig påverkar kommunkoncernens totala budget.

Samverkan

Samverkas i ordinarie samverkansstruktur.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Alf Engqvist

§ 62

Yttrande över motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Göteborgs Stadshus AB:s yttrande över motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet överlämnas som kunskapsunderlag i den fortsatta beredningen utan eget ställningstagande.

Handling

Beslutsunderlag, dnr 0028/21.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2021-06-17

Vid protokollet

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Karin Pleijel

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021-04-14

Diarienummer: 0028/21

Handläggare: Anders Söderberg, vice vd

Telefon: 031-368 54 64

E-post: anders.soderberg@gshab.goteborg.se

Yttrande över motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Göteborgs Stadshus AB:s yttrande över motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet överlämnas som kunskapsunderlag i den fortsatta beredningen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) har av kommunstyrelsen fått en motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet. I motionen föreslås Göteborg Energi AB få i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet i elnätet.

Utifrån Stadshus uppdrag att lämna förslag till ägardirektiv och uppdraget att svara för finansiell samordning, redovisar Stadshus i detta yttrande kompletterande generell information rörande avkastningskrav och den finansiella samordningen samt förutsättningar för Stadshus utdelningsmöjligheter.

Göteborg Energi kan beskriva vilka finansiella möjligheter sänkta avkastningskrav skulle kunna innebära men bolaget äger inte frågan om ägardirektivets avkastningsnivåer och kan inte heller förväntas ta ansvar för redovisning av de konsekvenser som lägre avkastningskrav skulle innebära för Stadshuskoncernens finansiella samordning och de utdelningskrav som framgår av kommunfullmäktiges budget.

Styrelsen föreslås överlämna yttrandet till kommunstyrelsen som kunskapsunderlag i den fortsatta beredningen utan eget ställningstagande.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadshus yttrande består av kompletterande information som avser olika perspektiv utifrån den ekonomiska dimensionen att beakta i den fortsatta beredningen av motionärernas förslag.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget konstaterar att klimatutmaningen är en viktig framtidsfråga där frågor rörande det framtida energibehovet och den pågående energiomställningen är avgörande komponenter. Klimatförändringen kräver prioriteringar och innehåller både möjligheter och utmaningar både globalt och lokalt

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborgs Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Ärendet

Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) har av kommunstyrelsen fått en motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet. Styrelsens yttrande över motionen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 30 juni 2021. Ärendet medger därför ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

I motionen föreslås Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet i elnätet.

Utifrån Stadshus uppdrag att lämna förslag till ägardirektiv och uppdraget att svara för finansiell samordning redovisar Stadshus i detta yttrande kompletterande generell information rörande avkastningskrav och den finansiella samordningen samt förutsättningar för Stadshus utdelningsmöjligheter.

Avkastningskrav

Sedan 2020 har ägardirektiven, för de bolag i Stadshuskoncernen där det är relevant, kompletterats med avkastningskrav som minst motsvarar branschnivå. De olika sätt koncernens bolag skapar totalavkastning speglas i hur avkastningsmåten för bolagen är konstruerade. Som utgångspunkt har de mått och krav använts som respektive bransch etablerat beroende på verksamhetens karaktär. Måtten fokuserar på verksamhetens avkastning på investerat kapital eller marknadsvärde, rörelsemarginal eller annat avkastningsmått som bedöms lämpligt till att beskriva verksamhetens prestation ekonomiskt.

Avkastningsmått och fastställda krav syftar till att synliggöra de olika verksamheter som bygger upp respektive kluster/koncern och ger möjlighet till styrning och till utvärdering av hur olika verksamheter utvecklas och bedrivs i jämförelse med konkurrenter eller konkurrerande alternativ. Avkastningskraven ska också, där inte speciallagstiftning eller andra omständigheter begränsar, tillförsäkra ägaren förutsägbar direktavkastning med hänsyn tagen till finansiell ställning i bolaget, kluster/koncern, Stadshuskoncernen och kommunkoncernen.

Uppdrag i ägardirektiv tillsammans med andra riktade uppdrag från kommunfullmäktige och andra förutsättningar kan innebära att både positiva och negativa avvikelser från avkastningskrav över tid är motiverade.

Ägardirektivet behöver betraktas som en helhet där samtliga ägarens krav och instruktioner till bolaget har samma ställning.

Stadshus finansiella samordning

Stadshus ska enligt sitt ägardirektiv svara för finansiell samordning inom Stadshuskoncernen och dessutom ska Stadshuskoncernens skatteposition så långt möjligt samlas i Stadshus. För att uppnå detta finns ett antal aktiebolags-, bokförings- och skatterättsliga verktyg att tillgå som Stadshus tillämpar för att skapa det ekonomiskt mest fördelaktiga utfallet ur ett bolagskoncernperspektiv och utifrån det ansvar Stadshus har.

Grundläggande förutsättningar för den finansiella samordningen skapas genom kommunfullmäktiges budgetbeslut om finansiering av vissa verksamheter och krav på

utdelning. I budgeten fattas beslut om koncernbidrag till Göteborgs Stadsteater AB, Got Event AB och Business Region Göteborg AB. Kommunfullmäktige har också fattat beslut om att överföra Stora Teaterns verksamhet till Göteborgs Stadsteater AB från Kulturnämnden. Vidare har det i kommunfullmäktiges budget 2020 och 2021, i formuleringar och antagande om kommunbidrag till olika verksamheter, speglats en hypotes om att även helt finansiera Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB via koncernbidrag istället för genom kommunbidrag (uppdragsersättning) från Göteborgs Stad.

Koncernbidragen finansieras i huvudsak av de överskott som genereras i Göteborg Energi AB, Lokalkoncernen (Higab m.fl.) och Göteborgs Hamn. Minskade överskott och kassaflöden från Göteborg Energi får konsekvenser för möjligheten till finansiering av ovan nämnda verksamheter redan på dagens nivå.

Utdelning till Göteborgs Stad

I kommunfullmäktiges budget krävs utdelning från Stadshuskoncernen. I de senaste årens beslutade budgetar har utdelning villkorats av att den ska ske utan upptagande av lån vilket får tolkas som att kommunfullmäktige förväntar sig utdelning från innevarande års resultat och kassaflöden och inte medger att upparbetade fria vinstmedel från föregående år delas ut till ägaren. Det är Göteborg Energi AB, Lokalkoncernen (Higab m.fl.) och Göteborgs Hamn som i huvudsak genererar de överskott som utöver finansiering av koncernbidrag bidrar till utdelning.

Sammanfattande bedömning

Göteborg Energi kan beskriva vilka finansiella möjligheter sänkta avkastningskrav skulle kunna innebära, men bolaget äger inte frågan om ägardirektivets avkastningsnivåer och kan inte heller förväntas ta ansvar för redovisning av de konsekvenser som lägre avkastningskrav skulle innebära för Stadshuskoncernens finansiella samordning och de utdelningskrav som framgår av kommunfullmäktiges budget.

Stadshuset lämnar detta kunskapsunderlag för kommunstyrelsens fortsatta beredning.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Handling 2021 nr 46

Motion av Gertrud Ingelman (V) och Johan Zandin (V) om Göteborg Energi AB:s möjligheter att energieffektivisera och bygga ut kapaciteten i elnätet

Det enklaste sättet att minska fossila och biogena utsläpp är att effektivisera så att mindre mängd energi behövs för till exempel uppvärmning. För att nå mål om fossilfri fjärrvärme har Göteborg Energi i uppdrag att i första hand energi- och effekteffektivisera. Nya investeringar kostar oftast mer än att förbättra inom befintligt system och det är därför rimligt att Göteborg Energi inte ska ha alltför högt ställda avkastningskrav på åtgärder som energi- och effekteffektiviserar.

Fjärrvärmenätet har idag betydande förluster beroende på dess omfattning och ålder. Det föreligger ett omfattande behov av reinvestering i den del av fjärrvärmenätet som anlades under miljonprogrammet. Dagens förluster uppgår enligt uppgift till ca 500 GWh/år vilket utgör ca 12 procent av energibehovet i fjärrvärmenätet. Ett byte till nya och bättre isolerade fjärrvärmerör skulle minska energibehovet.

I arbetet med färdplan för fossilfri fjärrvärme beskriver Göteborg Energi AB i sin slutrapport att deras möjlighet att energieffektivisera begränsas av att investeringar baseras på kommunkoncernperspektivet. De hade haft större möjlighet att effektivisera om investeringar istället grundats på Förvaltnings AB Framtidens avkastningskrav och om utgångspunkten hade varit bolagsperspektivet. Det innebär att Göteborg Energi AB:s incitament att effektivisera fjärrvärmesystemet begränsas. Kortsiktiga lönsamhetskrav motverkar de långsiktiga målen om lägre miljö- och klimatpåverkan. I förlängningen skulle en effektivisering också kunna påverka kostnaderna för AB Framtiden och Göteborgs invånare positivt om fjärrvärmen effektiviseras.

I en framtid där transporter och industri elektrifieras kommer Göteborg Energi att möta stora utmaningar i att bygga upp kapacitet inom staden och tillgodose elbehovet. Risken finns att kortsiktiga avkastningskrav för Göteborg Energi motverkar de nödvändiga investeringar som behövs i ny vind- och solkraft och i elnätet. Därför är det centralt att få belyst hur bolaget skulle påverkas av ändrade avkastningskrav. Samhällsnytta och klimatperspektiv behöver också vägas in.

Göteborg Energi beskriver att ”dagens urbanisering och digitalisering har gjort att elnäten snart inte har tillräckligt med kapacitet för vissa delar av landet. Elnätet är helt enkelt för trångt på sina ställen. Det är främst storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och södra Skåne som ligger i riskzonen att drabbas av kapacitetsbrist.

– Stockholm och Malmö har redan akut elnätsbrist, säger Erik Axelsson, affärsutvecklare på Göteborg Energi. När bageriet Pågen ville bygga ut sin produktion i Malmö blev det problematiskt då man inte kunde garantera dem tillräckligt med el. I Stockholm ser vi att utökning av tunnelbanor och elbussar har problem. I Göteborg ökar elbehovet. Här är kapacitetsbristen inte långt borta”.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Göteborg Energi AB får i uppdrag att utreda hur sänkta avkastningskrav för bolaget skulle kunna öka insatser för energieffektivisering och utbyggd kapacitet i elnätet.

Gertrud Ingelman (V)

Johan Zandin (V)

Källor:

<https://www.goteborgenergi.se/i-var-stad/artikelbank/kan-vi-fa-elbrist-i-sverige>

[https://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3FF113E42DE78549C125865E00378005/\\$File/Handling_2020_nr_285.pdf?OpenElement](https://www4.goteborg.se/prod/Intraservice/Namndhandlingar/SamrumPortal.nsf/3FF113E42DE78549C125865E00378005/$File/Handling_2020_nr_285.pdf?OpenElement)